

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/czasopisma/popularnonaukowe-1/czasypismo/82095,CzasyPismo-nr-1-2-15-162019.html>
01.03.2026, 03:08

„CzasyPismo” nr 1-2(15-16)/2019

Do pobrania:

[SPIS TREŚCI – „CzasyPismo” nr 1-2\(15-16\)/2019 \(pdf, 2.61 MB\)](#)

Opis

Tematem wiodącym numeru jest obecność i przemiany architektury Górnego Śląska w XX w., z uwzględnieniem wpływów polityki i debat ideowych na kształt budownictwa. Zwrócono uwagę na specyfikę regionalną, w tym tak charakterystyczny szczególnie dla architektury sakralnej okręgu przemysłowego śląski (neo)gotyk. Nie zabrakło spojrzenia na wyjątkowo istotny nurt modernizmu z okresu międzywojennego, mocno naznaczony piętnem kontrowersji polsko-niemieckiej. Ważnym wątkiem są zniszczenia substancji budowlanej – nade wszystko architektury pałacowej – w trakcie wojny oraz w dobie Polski „ludowej”. Z innych zagadnień warto zwrócić uwagę na blok tekstów dotyczących okresu powstań śląskich, w tym artykuł o roli kobiet w tym czasie, debatę o przełomie roku 1989 r. w województwie katowickim czy obraz mistrzostw świata na żużlu w Chorzowie w 1973 r. z perspektywy SB.

„CzasyPismo” już w sprzedaży w sieci empik oraz w placówkach Poczty Polskiej i księgarni IPN w Warszawie.

SPIS TREŚCI

- Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, *„Świadkowie prastarej sztuki ludowej”. Wokół górnośląskich kościołów drewnianych*
- Dorota Głazek, *Neogotyckie budownictwo sakralne w śląskim okręgu przemysłowym*
- *Kanon i antykanon myślenia o sztuce XIX-wiecznej jest wymysłem modernistycznym. Z prof. Wojciechem Bałusem rozmawiają Sebastian Rosenbaum i Bogusław Tracz*
- Izabela Kaczmarzyk, *„Giszowiec. Nowa górnośląska wieś górnicza”, czyli o dziedzictwie miejsca „zbyt dobrego”, aby przetrwać...*
- Beata Piecha-van Schagen, *Robotnicze mikroświaty*
- Adam Bednarski, *Nowoczesność czy tradycja? Gliwickie zespoły mieszkaniowe z lat 1922–1939*
- Beate Störckuhl, *„Nowe międzynarodowe budownictwo” w polu narodowych napięć. Architektura okresu międzywojennego na polsko-niemieckim pograniczu*
- Grzegorz Bębnik, Adam Dziuba, *Zrujnowane rezydencje górnośląskich magnatów*
- Edward Hałajko, *Zabytkowe śródmieście Nysy. Zniszczenia i odbudowa w latach 1945–1955*
- Adam Dziurok, *Zbudujemy nowy... kościół? O budownictwie sakralnym na Górnym Śląsku w latach 1945–1956*
- Bogusław Tracz, *Odbudowa czy przebudowa? Powojenna rekonstrukcja gliwickiej starówki*
- Sebastian Rosenbaum, *Między rozmachem a nieudolnością. Zabrzeńskie osiedle Helenka*
- Zbigniew Gołasz, *Kiedy zabrakło rąk do pracy. Jeńcy wojenni w przemyśle zabrzeńskim w latach 1915–1918*
- Ryszard Mozgół, *Gorący górnośląski maj 1919 r.*
- Krzysztof Gwóźdź, *Narastanie konfliktu. Powiat tarnogórski w pierwszej połowie 1919 r.*
- Rafał Ludwikowski, *I powstanie śląskie w powiecie tarnogórskim*

- Paweł Parys, *Kobiety w powstaniach śląskich i działaniach plebiscytowych na Górnym Śląsku*
- Tobiasz Janikowski, *Atak propagandowy w języku wroga. Kilka słów o górnośląskich gadzinówkach po I wojnie światowej*
- Adam Lisek, *Górnoślązacy na Kresach w 1920 roku. Wspomnienia ppor. Edwarda Hankego, lekarza pułkowego 167 Bytomskiego Pułku Piechoty*
- Krzysztof Janus, *Teodor Mężyk - rybnicka ofiara KL Mauthausen*
- Piotr Fuglewicz, *Trzy groby, dwie ojczyzny. Iwan Adrianowicz Feszczenko-Czopowski*
- Halina Gajdzik, *Długa droga z Bobrownik do Bobrownik. Ksiądz Ignacy Rabsztyn (1903-1992), więzień Dachau, duszpasterz polonijny*
- Bogusław Tracz, *„Osły wykonują swoje normy”. Kontestowanie współzawodnictwa pracy*
- Adam Dziuba, *Na tropie sabotażystów i dywersantów. Aparat bezpieczeństwa w zakładach przemysłowych Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego w latach stalinizmu*
- Ryszard Bednarczyk, *W gimnazjalnej czapce i mundurze*
- Grzegorz Majchrzak, *Kryptonim „Tor”. Indywidualne mistrzostwa świata na żużlu w Chorzowie w 1973 r. pod lupą Służby Bezpieczeństwa*
- Adam Skwira, *„Cofając się, bylibyśmy straceni jako koledzy”. Wspomnienie o strajku i pacyfikacji KWK „Wujek” 16 grudnia 1981 r.*
- Agnieszka Przewłoka, Anna Badura, *Wizyta Jana Pawła II w Katowicach w 1983 roku*
- Zbigniew Bereszyński, *Racja stanu czy represje? Służba Bezpieczeństwa na Górnym Śląsku wobec mniejszości niemieckiej w ostatniej dekadzie PRL*
- Adam Dziuba, Jarosław Neja, Bogusław Tracz, Sebastian Rosenbaum, *Wokół wyborów czerwcowych 1989 roku w województwie katowickim*
- Katarzyna Gardecka, *Górnice pasje. Twórczość plastyczna środowisk górniczych na przykładzie rzeźby w węglu i graficie*
- *Publikacje IPN w Katowicach – s. 205.*

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

